

975443 -

A HAJDUVÁRMEGYEI
GAZDASÁGI EGYESÜLET
ALAPSZABÁLYAI.

DEBRECZEN,
HOFFMANN ÉS KRONOVITZ NYOMÁSA
1914.

Debreceni Egyetem
Egyetemi és Nemzeti Könyvtár

I. Cél.

1. §.

Az egyesület czime: Hajdúvármegyei Gazdasági Egyesület. Székhelye: Debreczen.

2. §.

Az egyesület célja a működési területét képező vármegye mezőgazdasági állapotának javítása. E célból igyekszik oly intézményeket létesíteni, melyeknek feladata és rendeltetése a mezőgazdaság valamely ágának fejlesztése.

Nevezetesen anyagi erejéhez képest:

- a) tenyészállat nevelő telepeket;
- b) mintagazdaságot, szőlőtelepeket, kertet létesít;
- c) állatvásárokat, tenyészállat díjazásokat rendez;
- d) községeket — a kezelése alatt álló állattenyésztési alapból kedvezmények adása mellett — tenyészállatokkal lát el, de ilyenek beszerzését magánosok részére is elvállalja;
- e) a szakértelem terjedése érdekében jutalomdíjakat tűz ki oly tanítók számára, akik mezőgazdasági oktatás körül érdemeket szereztek és oly kis gazdák számára, akik az okszerű gazdálkodás terén leginkább előre vannak haladva;
- f) szaklapot ad ki, s esetleg megyei érdekű szakkérdések megoldására pályadíjat tűz ki, szakmunkák kiadását segítyezi;
- g) gazdasági cikkek eladását és beszerzését közvetíti, s e célra alakuló termelési, fogyasztási és értékesítési szövetkezeteket erkölcsi támogatásában részesíti, s velük állandó szerves kapcsolatban marad.

II. Tagok.

3. §.

Az egyesület tagja lehet: minden önjogu egyén, testület mint jogi személy, ha azon szándékát személyesen, vagy jogi képviselője által írásban kötelezőleg kijelenti, hogy az alapszabályok intézkedéseinek magát aláveti, s a tagsági kötelezettségeket teljesíti.

Az egyesületnek alapító, rendes és hivatalbeli tagjai vannak.

Alapító tagok azon egyesek, kik egyszersmindenkorra 100 koronát az egyesület pénztárába alapítványként befizetnek, vagy kötelezvényüket aláírják.

Rendes tagok azon egyesek, vagy jogi személyek, akik évenként 6 koronát fizetnek az egyesület pénztárába.

Hivataluknál fogva tagoknak tekintetnek: a vármegye alispánja, a vármegyei állatorvos és a m. kir. gazdasági felügyelő, valamint a m. kir. debreczeni Gazdasági Akadémia tanári kara.

4. §.

Az egyesület eddigi tagjainak, a régi alapszabályok alapján vállalt kötelezettségei, illetőleg jogai érvényben maradnak.

5. §.

Az ujonnan jegyzett alapítványi tőkék, a jegyzéstől számított egy év alatt befizetendőek. A rendes és kedvezményes tagok tagdíjait az év első felében kötelesek befizetni. Hat év elteltével és pedig az utolsó év szeptember hó 30-ig kilépéseket írásban bejelenthetik, ellenkező esetben további hat évre kötelezetteknek tekintetnek.

6. §.

Az egyesületi tagság megszűnik az 5. §-ban említett kilépés és a tag elhalálózása esetén, mely utóbbi esetben az elhalálózási évet megelőző évek tagdíját az örökösök tartoznak megfizetni.

7. §.

Az egyesületbe lépés által — mely aláírás útján történik — minden tag kötelezi magát az alapszabályok pontos betartására, s a járulékok pontos befizetésére; melynek nem teljesítése esetén az egyesületnek joga leend azt, szabadon választandó bármely bíróság előtt, a legrövidebb per útján behajtani.

III. Igazgatás.

8. §.

Az egyesület ügyeit intézik.
A közgyűlés.
Az igazgató-választmány.
A szakosztályok.
A tisztviselők.

a) Közgyűlés.

9. §.

Rendes közgyűlés évenként 2-szer, tavasszal és őszszel tartatik; ezenkívül azonban az elnök a szükséghez képest, vagy tiz egyesületi tag írásbeli kérelmére, bármikor hívhat össze rendkívüli közgyűlést.

A közgyűlés tárgyai:

Az igazgató-választmány jelentésének tárgyalása.

A számvizsgáló-bizottság választása.

Költségvetés megállapítása.

A számadóknak a felmentvény megadása, vagy megtagadása.

Elnök, alelnökök, igazgató-választmányi és szakosztályi tagok választása.

Alapszabályok változtatása.

A közgyűlésen minden tag egy szavazattal bir. Meghívók 8 nappal a közgyűlés határideje előtt kiadandók.

10. §.

A közgyűlés minden ügyben szavazattöbbséggel határoz.

Minden választás szavazat-lapokkal történik. Érvényes határozathozatalra 10 tag jelenléte kívántatik. Ha a közgyűlés határozatképes nem volna, az elnök a legközelebbi közgyűlés határidejét legkevesebb 8 nappal későbbre azonnal kitézi, melyen a jelenlevők, a tagok számára való tekintet nélkül határoznak.

A közgyűlésen minden tag szabadon nyilváníthatja véleményét a tárgysorozat megtartása mellett, s az egyesület működési programjával megférő indítványt tehet.

A közgyűlési jegyzőkönyvek két felkért tag által hitelesíttetnek.

b) *Igazgató-választmány.*

11. §.

Az igazgató-választmány áll:

a) a közgyűlés által 6 évi megbizással választott 40 tagból;

b) a vármegye alispánja, a vármegyei állatorvos és a m. kir. gazdasági felügyelő;

c) az egyesület elnöke, alelnökei, titkára, ügyésze és pénztárnoka.

12. §.

Az igazgató-választmány vezeti az alapszabályok keretén belül az egyesület ügyeit, Ő a közgyűlési határozatok végrehajtója, minélfogva minden, az egyesület működésére és érdekeire vonatkozó indítványok és jelentések hozzá adandók be, s mielőtt a közgyűlés elé terjesztetnének, általa tárgyalandók. Az igazgató-választmány intézi el mindazon ügyeket, melyek az egyesület valamely más szervének fenntartva nincsenek.

13. §.

Az igazgató-választmány *teljesíti azokat a feladatokat is, amelyeket a vármegye törvényhatóságának mezőgazdasági szabályrendelete a vármegyei mezőgazdasági bizottságra ruház, mely a gazdasági egyesület igazgató választmá-*

nyával lesz azonos. Az igazgató-választmány ezen hatáskörében az 1886: XXI. t.-cikk VII. fejezetében szabályozott felelősséggel tartozik.

14. §.

Hogy mindezen feladatoknak az igazgató-választmány megfelelhessen, minden hóban egyszer, szükség esetén többször is ülést tart, melyet az egyesületi elnök, ennek akadályoztatása esetén az alelnökök egyike hív össze. Érvényes határozat hozatalra az elnök és titkáron kívül legalább 3 tag jelenléte szükséges.

A választmány jegyzőkönyveit az ülésen jelen volt elnökök egyike hitelesíti.

15. §.

Az igazgató-választmányi tagság megszűnik; lemondás, elhalálozás, vagy azon körülmény folytán, ha a tag az ülésről 4 egymás után következő esetben igazolatlanul elmaradt; továbbá ha több mint 2 évi tagdíjjal hátralékban van.

16. §.

Az igazgató-választmány veszi fel, illetőleg törli a tagokat s választja az egyesületi titkárt s esetleg más alkalmazottakat.

Igazgató-választmány határozatai a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a közgyűléshez felelbezhetők.

c) Szakosztályok.

17. §.

Az egyesület kebelében szakosztályokat létesít; ezek ügyrendjüket és munkatervüket maguk állapítják meg, de jóváhagyás végett a közgyűlésnek bemutatni tartoznak.

A szakosztályok a közgyűlés által reájuk ruházott feladatok teljesítésében — az alapszabályok keretén belül — önállóan, de felelősség mellett működnek.

18. §.

A szakosztályi tagok száma egy-egy szakosztályban 12. A tagokat a közgyűlés 6 évi megbizással választja. Elnököt és alelnököt a szakosztály saját kebeléből szintén 6 évi megbizással önmaga választ.

19. §.

Új szakosztályok felállítását a közgyűlés bármikor elrendelheti, jelenben a következő szakosztályok létesítetnek.

1. Állattenyésztési (szarvasmarha, sertés, juh).
2. Földmivelésügyi.
3. Baromfitenyésztési.
4. Statisztikai és közgazdasági.

A lótenyésztési bizottság — mint vármegyei szaktestület — szabályai érintetlenül fenntartatnak.

d) *Tisztikar.*

20. §.

A tisztikar áll: 1 elnök, 2 alelnök, 1 titkár, 1 pénztárnok és 1 ügyészből, kik közül az elnök, alelnökök, pénztárnok és ügyész a közgyűlés által 6 évi megbizással választatnak.

Az egyesületi elnök hívja össze a köz- és választmányi gyűléseket, vezeti azokon a tanácskozást, képviseli az egyesületet harmadik személyekkel szemben, s aláírja az összes okmányokat.

Az elnököt akadályoztatása esetén az alelnökök egyike helyettesíti.

21. §.

Az elnökség egyik tagjának az egyesület székhelyén kell laknia.

22. §.

Az egyesületi titkárt az igazgató-választmány, egy évi próbaidő kikötése mellett, élethossziglan választja.

Titkárnak csak szakképzett, *a magyar kir.* gazdasági

akadémiát, vagy valamely hazai gazdasági tanintézetet jó sikerrel végzett egyének választhatók meg.

A titkár vezeti a közgyűlés, a választmányi és szakosztályi ülések jegyzőkönyveit, ellátja a gazdasági egyesület ügykezelését. Pénztárnok kezeli az egyesület jövedelmeit, s ezekről számadást vezet, melyet a zárlat után a számvizsgálattal megbízott bizottság elé terjeszt.

23. §.

Az igazgató-választmány, a szakosztályok ügyrendjüket — az alapszabályok keretén belül — maguk állapítják meg; de azt jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjesztik.

A titkár szolgálati szabályait, az ügy- és pénztárkezelésre vonatkozó utasításokat az igazgató-választmány állapítja meg, de jóváhagyás végett szintén a közgyűlés elé terjeszti.

24. §.

Az egyesület működése területén, vele szerves kapcsolatban álló gazdakörök és szövetkezetek létesítésére törekszik; ezeket, valamint a már létező gazdaköröket és a 2. § g) pontjában említett szövetkezeteket működésükben támogatja s esetleg anyagilag is segíyezi, ha azok az egyesület felügyeleti jogát elismerik.

IV. Vagyon.

25. §.

Az egyesület vagyona a tagok közt feloszthatatlan.

Ha bármi oknál fogva az egyesület megszűnmék, az alapítványi tőkék hova fordításáról az alapítók vagy jogutódaik határoznak, s ezen kérdésben hozzájárulásuk arányában, minden 100 korona alapítványi tőke után, egy szavazattal bírnak; az egyesület egyéb vagyonának hova fordításáról pedig a közgyűlés szavazattöbbséggel határoz. Ezen, e célból legalább 30 nap közbejöttével kitűzendő közgyűlésre, minden egyes tag külön meghivandó.

26. §.

Az egyesület alapszabályainak változtatása, úgy az egyesület netaláni feloszlása is — foganatosítás előtt — a földmivvelésügyi m. kir. minisztériumhoz bejelentendő.

27. §.

Azon esetben, ha az egyesület az alapszabályokban meghatározott czélt és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a kir. kormány által — amennyiben további működésének folytatása által az állam, vagy az egyesületi tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék — haladéktalanul felfüggesztetik, a felfüggesztés után elrendelendő szabályos vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására — különbeni feloszlítás terhe alatt — köteleztetik.

II. RÉSZ.

F ü g g e l é k.

1. §. Hajdumegyei gazdasági egyesület Magyarország ezeréves fönnállásának emlékére az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel s több vidéki társegyesülettel s országos szövetséggel megalkotja a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségét.

2. §. Mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének tagja, annak alapszabályait elfogadja és betartja, a szövetség végrehajtó központjával, az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel állandó érintkezést tart fenn s általában a szövetség sikeres működésének biztosítására saját hatáskörében minden rendelkezésére álló eszközzel közrehat, a szövetségi nagygyűlés által megállapított programmréső feladatait megvalósítani igyekszik s ez irányban közégeit is utasítja.

3. §. A szövetség központi kezelési költségeinek fedezésére s egyes közös czélok megvalósíthatására, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által kezelt szövetségi pénztárba évenként legalább 50 koronát befizet, mindaddig,

amíg a szövetségi nagygyűlés ezen hozzájárulást általában, vagy reá nézve nem mérsékli, vagy el nem engedi.

4. §. Mint szövetséges gazdasági egyesületet az alábbi jogok illetik meg:

a) a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlésén 5 szavazat illeti meg. Ezen szavazati jogát az igazgató-választmány által egy évre választott, egy vagy több kiküldött tag által gyakorolja;

b) az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányában saját igazgató-választmányi tagjai sorából a közgyűlés három évi megbizatással legföljebb három kiküldöttet választ;

c) az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányába kiküldött képviselők azonban csakis szövetségi ügyekben, illetve az ezekkel kapcsolatos összes kérdésekben birnak szavazati joggal, ellenben az Országos Magyar Gazdasági Egyesület vagyoni, személyi s adminisztratív természetű ügyeiben szavazatot nem gyakorolhatnak;

d) az egyesületnek jogában áll akár képviselői, akár átiratok útján a szövetségi nagygyűlésen vagy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányában, mint a szövetség végrehajtó-bizottságában, indokolt javaslatokat tenni, azoknak tárgyalásra való kitűzését kívánni;

e) az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szakosztályi ülésein az egyesület tagjai tanácskozási joggal birnak, amennyiben tagságukat és személyazonosságukat az illető szakosztályi elnöknél igazolják;

f) a szövetségi nagygyűlésen megjelenési joggal az összes tagok, tanácskozási és szavazati joggal azonban csak a kiküldöttek birnak.

5. §. A szövetség végrehajtó-bizottsága az egyesület közgyűlésein és igazgató-választmányi ülésein egy kiküldöttel képviseltetheti magát, amely kiküldöttet tanácskozási jog illet meg.

6. §. Az egyesületi alapszabályok jelen függeléke csak addig bir az egyesületre kötelező erővel, ameddig a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének tagja. A szövetségből való kilépés fölött a rendes közgyűlés határoz, amely

határozat a szövetségi nagygyűlésnek bejelentetvén s ez által tudomásul vétetvén, az alapszabályoknak jelen függelékben foglalt rendelkezései az egyesületre nézve hatályukat veszítik.

Kelt Debreczenben, 1913 márczius 11.

Csapó,
titkár.

Kömmerling János,
alelnök.

Hitelesítjük:

Pénzes Sándor.

Dr. Czeglédi Mihály.

25813. szám.

XII—2.

Láttam azzal, hogy az egyesület feloszlása esetében vagyónának hovafordítását célzó közgyűlési határozatok foganatosítás előtt jóváhagyás végett a földmivelésügyi miniszterhez felterjesztendő, továbbá, hogy a választmány minden határozata bizonyos határidő alatt a közgyűléshez felebbezhető, amelynek összehívása és határnapja közötti idő megállapítandó.

Budapest, 1914 február 11.

A miniszter rendeletéből:

Lovass,
miniszteri tanácsos.

P. H.

